

De ernst van Poetins invasie in Oekraïne lijkt niet goed tot Hans Vijlbrief doorgedrongen

Posted on 13 april 2022 by Jacques Hagoort

Staatssecretaris Vijlbrief van Mijnbouw heeft zijn eerste urgente klus geklaard. Zie hier. De door zijn ambtsvoorganger Blok aangekondigde plotselinge verhoging van de voor het gasjaar 2021/2022 afgesproken gasproductie uit het Groningen gasveld van 3,9 naar 7,6 miljard kubieke meter heeft hij grotendeels ongedaan weten te maken. De nieuw vastgestelde productie komt nu uit op 4,5 miljard kubieke meter, een verhoging van slechts 15% in plaats van een factor twee.

Van de 4,5 miljard kubieke meter is 1,6 miljard bestemd voor de nog dit jaar te beginnen omzetting van de hoogcalorische gasopslag in Grijpskerk naar laagcalorisch Gronings gas. In het gasjaar 2022/2023 komt daar nog eens 1,7 miljard Gronings gas bij. Aan het eind van 2023 is de Grijpskerk-gasopslag klaar om de backup functie van het Groningen gasveld over te nemen. En dan kan het Groningen gasveld definitief dicht, aldus een trotse staatssecretaris.

De staatsecretaris heeft met zijn besluit de harten van de Groningers gestolen. De drastische verhoging van de gasproductie is van de baan en de gaskraan gaat op de kortst mogelijke termijn voorgoed dicht. Wat nog wel rest is de goedkeuring van de Tweede Kamer.

De Groningers mogen dan ingenomen zijn met het nieuwe gasbesluit, de afnemers van hoogcalorisch gas (voornamelijk de Nederlandse industrie) zijn verre van tevreden. Zij vrezen dat met de onmiddellijke ombouw van de gasopslag in Grijpskerk de leveringszekerheid in gevaar komt omdat die opslag dan niet meer kan worden ingezet voor hoogcalorisch gas.

Dat laatste is ook precies de reden dat de instantie die in Nederland verantwoordelijk is voor het transport en de leveringszekerheid van aardgas, Gasunie Transport Services (GTS), de staatssecretaris met klem heeft aangeraden om, gegeven de huidige onzekere gasmarkt, de omzetting van de gasopslag in Grijpskerk voorlopig maar even uit te stellen. Zie hier. Dat advies heeft de staatssecretaris willens en wetens in de wind geslagen.

‘Veiligheid staat voorop’

Uitstel van de omzetting van de Grijpskerk gasopslag naar laagcalorisch Groningen gas zou tot gevolg hebben dat de Groningse gasproductie niet al kan stoppen eind 2023 maar één of twee jaar later. Dat is dan nog steeds aanzienlijk eerder dan 2030, de oorspronkelijke sluitingsdatum waar de toenmalige minister van EZK, Eric Wiebes, in 2018 vanuit ging. Eén of twee jaar later maar nog steeds ruim op tijd, dat moet toch niet zo’n probleem zijn, zou je zeggen.

Dat is het wel voor de staatsecretaris, die wil kost-wat-kost het Groningen-gasveld zo snel mogelijk sluiten. Vanwaar die vliegende haast? Hij beroept zich op de mantra dat ‘de veiligheid van de Groningers voorop staat’. Gaswinning in Groningen is onveilig en hoe eerder de winning definitief stopt des te beter, zo is de redenering. Dat de staatssecretaris daarmee de leveringszekerheid van hoogcalorisch gas op het spel zet is van ondergeschikt belang.

Maar wat is dat waard?

Het veiligheidsargument van de staatssecretaris is loos. Er is geen sprake van dat

de veiligheid van de Groningers in gevaar zou komen. Onafhankelijke en betrouwbare veiligheidsanalyses van TNO hebben overduidelijk aangetoond dat produceren met een jaarlijkse onttrekkingssnelheid van maximaal 5 miljard kubieke meter volstrekt veilig is. Zie hier.

Dat houdt in dat voor een bewoner van het gaswinningsgebied de jaarlijkse kans op overlijden door het instorten van een huis als gevolg van een door de gaswinning veroorzaakte aardbeving kleiner is dan één op de honderdduizend – de door de overheid vastgestelde en door het parlement bekrachtigde veiligheidsnorm.

Een kortzichtig besluit

Mocht de gaskraan volgend jaar definitief dichtgaan dan blijven we zitten met een Groningen dat aardbevingsbestendig is gemaakt maar waar geen gas meer mag worden geproduceerd. Dat is natuurlijk van de zotte. Het hele idee achter de grootschalige en kostbare versterkingsoperatie was nu juist om door te gaan met de gasproductie maar dan wel op een manier die veilig is voor de bewoners van het gaswinningsgebied. We hebben voor heel veel geld een zeewaardig superjacht laten bouwen maar leggen de boot na de tewaterlating direct aan de ketting.

Al met al: Vijlbriefs gasbesluit is onverstandig en kortzichtig. De staatssecretaris lijkt onbekend met de laatste inzichten over veiligheid in het gaswinningsgebied. Ook lijkt de ernst van de Russische invasie in de Oekraïne niet goed tot hem te zijn doorgedrongen. Hij stuurt aan op een overhaaste en onnodige sluiting van het Groningen-gasveld en gaat daarbij welbewust voorbij aan de leveringszekerheid van hoogcalorisch gas.

De Tweede Kamer is nu aan zet. De staatssecretaris moet de Kamer maar eens uitleggen waarom, in weerwil van recente veiligheidsanalyses, de Groningse gasproductie onveilig is en dus zo snel mogelijk moet worden gestopt. Ook zal hij de Kamer duidelijk moeten maken waarom hij het advies van GTS heeft genegeerd en hoe hij het plotselinge wegvallen van hoogcalorisch Russisch gas denkt op te vangen. Dat laatste wordt met de dag waarschijnlijker.

‘Oekraïne’ noopt tot herziening energiebeleid

De oorlog in de Oekraïne vraagt om een fundamentele reset van het energiebeleid

in Europa en dus ook in Nederland. Wat buiten kijf staat is dat onze afhankelijkheid van Russische kolen, olie en gas zo snel mogelijk moet worden afgebouwd. Dat betekent dat, onder andere, de rol van het Groningen gasveld opnieuw moet worden bekeken; met open vizier, rationeel, zonder taboes en zonder vage mantra's. Het Groningen gasveld bevat nog een immense hoeveelheid kostbaar aardgas dat veilig en winstgevend kan worden gewonnen en de import van Russisch gas voor een groot deel of geheel kan vervangen.

Leuk of niet, aardgas valt voorlopig niet weg te denken in de Nederlandse energievoorziening en industrie. Tot ver in deze eeuw zal aardgas een cruciale rol blijven spelen in de overgang naar een volledig fossielvrije maatschappij. Het definitief dichtdraaien van de Groningse gaskraan zou heel erg dom en kortzichtig zijn en zeker niet in het belang van Nederland. Je gaat je oude schoenen toch niet weggooien voordat je nieuwe hebt?

Jacques Hagoort schrijft voor Wynia's Week over het energie- en klimaatbeleid. Bent u al supporter van Wynia's Week? Doneren kan ***HIER****. Hartelijk dank!*